

1983

F

1216

se. o. b. 210. 2  
c. de p. und  
l. autem. 26  
de p. und. l.  
l. u. 26. de t.  
se. o. l. 210.  
26. de l. 29. ff.  
l. tumidus.  
ac

o nichilo ius suum  
rogatus eius no p hoi  
iubtas aspiciat. qd  
i commissa uetis debet  
tam si uis petat fidi  
miam libertatem ab eo pnes q  
rem an fess pro no sfo bto legi  
to q erat relicta in ei quicun  
rogatus fuit in arumittit ut suse  
p uis ut supra dicitur fili  
rogato  
iubtas no cebat in fa cere apu  
tem ceu qd i fidi commissa  
dicitur in saluam ee. b. ad  
eum in  
cb puenit qui rogat. si  
ma  
numite cogetur qd i  
iubtas

Reliquo ab hdbus. temp post testm factm an apoua tabu  
lax. ac. dicitur malo supioz pp. accepi. f. aliq anolla  
in testamto. add. alia adiao 2 q supioz. foraniam ut  
supiozes. e. pssit fut. f. in fin. ut C. l. 4. et. u. 4.

quis iudicet  
quid sit iudicet  
ui fidei commissa  
tus sit iudicet  
enarius consulti  
onus impediatur  
mus ante legatum  
communis iudicet  
et.

**P**at. **I**tem h. cap. in cap. 3. acem  
ed. ut iud. cu iudicet p p. a. f.  
**R**ep. **S**ic iudicet cum iudicet fidi  
commissa iudicet iudicet  
ent iudicet iudicet iudicet  
quid iudicet. is autem iudicet  
rogatus erat p h. si iudicet  
senatus consulto iudicet.

si se. 9. p. iudicet. f. ee libet obrepni p obrepni. ac. 3.  
impetranum ut male iudicet. add.  
Impediatur qd legatum no possit iudicet. nisi ab  
herede sibi tradentur. ad  
di

C. e. 98


Original. Pap.

oo  
Nk

# 20. <sup>31.</sup> 33

2 N. 34.





DISPUTATIO XII.  
DE LEGATIS, FI-  
DEICOMMISSIS ET  
CODICILLIS.


*Cuius Theses ex Titulo 20. 21. 22. 23.  
24. & 25. libri secundi Institutio-  
num & titulis concordantibus  
in ff. & C. contextas.*

Sub præsidio  
**MARTINI TANCKEN**  
*Uuismar.*

Pro virili defendere conabitur  
**REMBERTVS REMMERVS**  
*Brunsvicensis.*

*Ad diem 19. Nouemb.*

*Rostochij Typis Myliandrinis Anno 1595.*





AMPLISSIMO PRVDEN-  
TISSIMOq<sup>3</sup> VIRO Dn.

HEIZONI CRAGEN

REIPVB. BRVNSVIC. CA

merario, cognato & fautori suo  
omni observantia colendo

*Has de Legatis, Fideicommissis &  
Codicillis propositiones*

Ingrati animi significationem

*dedicat & consecrat*

Rembertus Remmerus  
Brunsvicensis.

## CONTINUATIO.

Cum ultimis morientium voluntatibus legata, tanquam pars quedam accidentalis cohereant: a) de his in presentia cum Imperatore agendum erit. b)

a) Cravetta in repet. rubr. ff. de legat. 1. n. 29. b) In princip. Instit. de Legatis.

### THESIS PRIMA.



Legatum est donatio quædam à defuncto relicta.

l. legatum 36 ff. de legat. 2. §. 1. Inst. de Legat. Ioh. Borch. in com. de Pacis. c. 5. n. 9.

#### II.

Multis modis olim relinqui poterant, per vindicationem, per damnationem, sinendi modum & per præceptionem; verum hodiè omnium Legatorum una natura est a) quibuscunq; enim verbis aliquid delictum sit; licitum est legatarijs competentibus actionibus ß) persequi.

a) §. 2. Inst. h. tt. Ulp. in fragment. de Legatis. b) De quibus videatur Francisc. Duaren. in tt. de Legat. & Fideicom. Rubr. de fideicommiss in fin. Gomez. tom. I. variar. resolut. cap. 12. n. 7. Mynscent. 5. obs. 61.

#### III.

Sicut etiam variæ differentiæ, quæ olim inter legata & fideicommissa fuerunt a) sublata, & per omnia legata fideicommissis hodiè exæquata sunt, ut nulla sit inter ea, quò ad effectum differentia. b)

e) quas enumerat Francisc. Duar. lib. 2. anniv. disput. cap 9. b)

A a

Gomez.

Gomez. d. cap. 12. in pr. & n. 1. Hic disputari solet, quis sit intellectus  
l. 1. de Legat. 1. Hanc questionem aliter explicat Corras. lib. 5. miscel.  
cap. 17. Didac. Covar. in relect. capit. Raynutius § 10. n. 3 ext. de Te-  
stam. Govianus lib. 1. variar. lect. cap. 29. Menoch. de retin. possess. re-  
med. 2. Aliter Duaren. lib. 2. anniv. disp. cap. 9. VVes. ad §. 1. Inst.  
h. tt. n. 3. Myns, ibid. n. 6. Veritati magis convenit Iacobi Cujacij o-  
pinio in lib. 8. obs. 4. ubi dicit ex sententia Ulpiani quæ proponitur in  
d. l. 1. legata fideicommissis exequata esse, quod ad quartæ Falcidiæ de-  
ductionem ex Iustiniani constitutione, quæ habetur in §. 2. Instit. h. tt.  
quo ad reliqua quoq; omnia.

#### IV.

Quod de particularib. fideicommissis intelligendum  
esse arbitramur; siquidem etiam hodiè legata a fidei-  
commissis univertalibus differunt.

VVesensb. in paratt. ff. de Legat. 1. Gomez. tom. 1. variar. resolut.  
cap. 12. n. 1.

#### V.

Sicut relinquendi facultas ijs demum permissa est,  
qui testandi jus habent, ita legari ijs solummodo potest,  
cum quibus Testamenti factio est: unde infertur, eos qui  
heredes institui non possunt, legata ex Testamento cape-  
re non posse; nisi in causam alimentorū relicta fuerint.

§. Legari autem Inst. h. tt. l. si in metallum 3. ff. de his qui pro non  
scriptis habentur. Michael Grassus in com. opin. §. legatum. quæst. 6. 7.  
& aliquibus sequentibus.

#### VI.

Res autem non solum suas testator, sed etiam alie-  
nas, & oppignoratas legare potest, a) quibus tamen po-  
sterioribus duobus casibus heres redimere eas & præita-  
re, aut si redimere non possit, æstimationem earum dare  
tenetur. b)

a) Si non solum Inst. h. tt. l. cum servus l. 29. ab omnibus 109. ff.  
de legat. 1. b) Hinc apparet insulsum satis esse Pontificis Gregorij respon-  
sum in cap. filius noster. extr. de Testamentis: ubi dicit leges sicuti per-  
mittentes rei alienæ legatum, iniquas esse & legi Dei contrarias, siquidem

res

res alienas tenere injustum sit. Iason in l. cum alienam C. de Legat. Zasius in l. cum servus 39. §. fin. n. 3. ff. de Legat. 1.

### VII.

Verum hæc ita demum vera sunt, quando testator scivit alienas res esse, aliàs nullius momenti est legatum. Argumento l. unum §. si rem suam de Legat. 2. Et hæc de particularibus legatis intelligenda sunt. Aliena autem hereditas relinqui non potest. l. conficimus §. si potest ff. de jur. codicill.

### VIII.

Quod si legatarius rei alienæ vivo testatore dominus effectus sit, siquidem ex causa lucrativa, nullam ejus persequendæ mortuo testatore actionem habet; secus si ex causa onerosa.

§. si res aliena h. tt. l. inter stipulantes 83. §. si rem ff. de V. O.

### IX.

Quod si res legata hominum commercio exempta, ut quia divini aut publici juris sit, nec res nec æstimatio debetur.

Tex. in §. non solum. & §. sed si talis Inst. h. tt. Donell. in. l. multum interest. 34. ff. de V. O. X.

Ea quoque res, quæ in rerum natura non est, si modò futura sit, a) quemadmodum etiam debitori liberatio b) uxori dos, c) & denique tam res corporales quam incorporales, legari d) possunt.

a) §. ea quoq; Inst. h. tt. Gomez. d. c. 12. n. 24. b) si quis debitori Inst. h. tt. quo casu debitori competit exceptio doli contra heredem Testatoris debitum exigere volentem. l. 3. §. Iulianus & §. nunc de effectu ff. de libert. legat. Quin imò datur ei actio ex Testamento, qua petere potest & ab obligatione per acceptilationem liberetur. d. §. nunc de effectu. & §. item per acceptilationem Inst. quib. modis tollitur obligat. c) §. sed si uxori Inst. h. tt. Mich. Grassus in §. legatum q. 42. ubi latè. d) §. tam autem Inst. h. tt. tot. ff. de usu & usufructu legato.

A 3

Relin.

XI.

Relinqui legata hodie possunt ante heredis institutionem, & inter medias heredis institutiones: non solum in testamentis, verum etiam codicillis vel epistola, modo in fraudem legis non fiat.

Hartman. Hart. lib. 2. pract. obs. tit. 40. obs. 1.

XII.

Hic disputari solet, utrum in coeci quoque testamento ordo hic sublati sit? Quamvis communiter Dd. a) heredis institutionem permittendam esse sentiant: verius tamen ordinem hunc etiam in coeci testamento sublatum esse censent. b) a) Videatur Kirch. cent. 8. conclus. 13. in pr. ubi longo ordine Dd. auctoritates enumerat. per tex. in l. hac consultissima C. qui Testam. fac. possunt. b) Gomez. tom. 1. variar. resolut. cap. 2. n. 5.

XIII.

Expresse vel tacite, ad diem certam vel incertam legatum relinqui potest. l. Nominatim. 34. ff. de condit. & demonstr.

XIV.

Non vitatur legatum, etiam si testator in nomine erraverit a) modo de corpore constet: sicut nec falsa demonstratio, nec falsa causa legato adjecta ei nocet. b)

a) §. si quidem in nomine Inst. h. tt. Fallit si Testator in nomine appellativo erraverit: Nam si bovem dicat testator, cum equum intelligi velit, inutile est legatum: nisi res legata sit praesens & ad oculum demonstratur l. si quis in fundo 3. ubi Dd. com. ff. de lega. 1. b) §. huic proxima §. si servus §. qui quinq; Inst. h. tt. Gomez. tom. 1. variar. resolut. cap. 12. n. 9.

XV.

Cujus periculo res legata pereat, quaeritur. Et respondetur generis legatum semper heredis periculo relinqui: genus enim perire non potest. Si speciei legatum interierit, si quidem culpa heredis ad aestimationem tenebitur, si sine eius culpa, non tenebitur.

§. si res legata Inst. h. tt. l. in ratione 30. ad l. Falcid. l. non fraudatur l. ex delicto de R. l. l. incendium ff. si cert. petatur.

EX



EX TITULO DE ADEM-  
ptione Legatorum & translatione.

XVI.

EXposito modo, quo legata relinquuntur, restat ut di-  
camus, quomodo amittantur vel diminuuntur: Amittun-  
tur per ademptionem & translationem, de quib. in præ-  
sentia; & alijs modis.

Tot. tit. de adempt. legat. & translatione.

XVII.

Admittitur legatum expressè, cum disertis verbis adi-  
mitur, idq; fit vel in eodem, vel alio testamento, vel etiã  
codicillis: a) Aut tacite, cum inimicitie capitales inter  
testatorem & legatarium ortæ sunt, vel res legata alteri  
donatur. b)

a) l. translatio 6. l. rem legatam. 18. ff. h. tt. l. 3. §. non solum. u-  
bi Bart. ff. h. tt. idem in l. si ita scriptum ff. de legat. 1. b) quia solo nu-  
tu & tacita voluntate legatum relinquere ac adimi potest l. nutu. ff. de le-  
gat. 3. l. & in epistola. C. de fideicommiss. Secus est in hereditate, quæ  
nuda voluntate adimi nequit. Gomez. tom. I. var. resolut. cap. 12. n. 56.

XIIX.

Alijverò legatum adimi non potest, quàm cui datum  
est; quare si filio legatum fuerit, patri adimi non potest,  
a) si quis autem plus ademerit, quam dedit, ademptio nõ  
valet: b) in eo. n. quod plus est, semper inest & minus.

a) l. legatum 2. ff. h. tt. b) l. si quis 3. §. 1. ff. h. tt. l. non dici-  
tur 21. l. qui potest. 26. l. in eo no. l. cuius 153. l. cum quis 165. ff. de  
R. I.

XIX.

Transmittitur quatuor modis: aut enim à persona in  
personam transfertur: aut ab eo qui dare iussus est,  
transfertur, ut alius det: aut cum res pro re datur:  
aut denique quod purè datum est, transfertur sub

con-

conditione; quo posteriori casu non planè recessum videtur à primo legato: sed ita demum si conditio sequentis extiterit.

*l. translatio. l. quod si alij ff. h. tt.*

**XX.**

Diminuuntur legata per legem Falcidiam, quæ modum testatoribus præscripsit, nè plus dodrante legare possint, quadrante heredi relicto.

*In pr. Inst. h. tt. l. 1. ff. eod. idq; Testamentorum conseruandorum magis quam destruendorum gratia, ut eleganter demonstrat Alciat. lib. 5. parerg. cap. 27. ob eandem causam ante legem falcidiam lata fuerunt lex Furia & Vaconia, de quibus Gellius lib. 2. noct. attic. cap. 1. Alexander ab Alexand. lib. 5. genialium dierum cap. 15.*

**XXI.**

Competit beneficium legis Falcidiæ heredibus scriptis siuè uni, siuè pluribus, illorumq; hereditibus, & in sua duntaxat parte, non legatarijs grauatis.

*§. & cum quesitum Inst. h. tt. l. etiam in C. h. tt. l. lex Falcidia*

*ff. eodem.*

**XXII.**

In ponenda eius ratione, mortis testatoris tempus spectatur, deducto antè ære alieno, funeris impensis, & pretijs seruorum manumissorum; æquè ac si de legitima ageretur.

*§. Quantitas Inst. de lege Falcid. l. 72. in pr. ff. eod. l. si quis 8. §. fin. cum seq. de leget. 2. l. in imponendo 6. C. ad l. Falcid. l. Papinianus 8. §. quarta ff. de inoff. Testam.*

**XXIII.**

Imputantur heredi in Falcidiam eę tantummodò res, quæ hereditario jure, non etiam illæ quæ jure legati capiuntur.

*l. in quartam. 91. ff. h. tt. VVes. in parat. ff. eod. n. 1. Cujac. lib. 8. obs. 4.*

**EX**

Ex TITULO DE FIDEICOM-  
MISSARIIS HEREDITATIBVS.

XXIV.

DE Legatis haftenus, sequuntur fideicommissa, quæ  
fidei heredis alteri restituenda mandantur: a) suntq; u-  
niversalia: aut particularia. b)

a) de quibus in hoc tt. n. b) de quibus in tt. seq.

XXV.

Universalia fideicommissa dicuntur, quando heres ex  
Testamento vel ab intestato succedens, per defunctum  
alteri hereditatem restituere rogatus est.

*S. Sed quia heres cum seq. Inst. h. tt.*

XXVI.

Horum restitutioni SCtum Trebellianum jus facit:  
quod olim de transferendis tantum actionibus omnibus  
in fideicommissarium quos habuit heres, vel quibus ob-  
strictus est, fuit: hodie verò transfuso SCto Pagasiano  
in Trebellianum Iustiniani authoritate, ex hoc quartam  
fideicommissario detrahere licet, ita ut actiones credito-  
rum pro ratâ portione tam heredi, quam fideicommissa-  
rio, & in eos, remota stipulatione competant.

*d. S. sed quia l. 2. C. 3. C. ad SCtum Trebell. Bart. & Dd. comm.  
ad l. 1. ff. eod.*

XXVII.

Quò ad imputationem aliud est in hac quarta, quam  
in quarta Falcidia supra diximus, In hanc enim non ea  
tantummodo quæ jure hereditario heres habet, sed cæte-  
ra quoq; omnia, quæ legati, fideicommissi, præceptionis,  
deductionis, retentionis, atq; adeò mortis causa ad here-  
dem pervenerunt, imputantur.

*l. in ratione 9. ad l. Falcid. VVes. in parat. ff. d. tt. n. s. Ant. Fab.  
conject. lib. 6. obs. 4. Quamvis contrarium statuat Cujac, lib. 8. obs. 4.*

B

Si he-

XXVIII.

Si heres nolit adire hereditatem, potest eum legatarius universalis cogere, quo casu quartam Trebellianicam heres detrahere nequit. l. nam quod ad jus 14. §. qui compulsus l. quia poterat l. si patroni §. qui fideicommissum ff. Ad Sctum. Trebell.

XXIX.

An autem testator possit heredi prohibere Trebellianicæ detractionem anceps est quæstio? Et in suis heredibus negativè, in alijs affirmativè concludimus.

Auth. hoc amplius C. de fideicom. Jul. clar. lib. 3. recept. sentent. §. Testam. quæst. 61. Gomez. tom. 1. variar. resol. cap. 5. n. 11. Vasquius de success. creat. §. 8. n. 5. Grassus in §. Testam. quæst. 62. n. 4.

Ex TITULO DE SINGULIS RE-

bus, per Fideicommissum relictis.

XXX.

Fideicommissum singulare est, quando de re aliqua singulari, utputa fundo, domo restituenda heres rogatur. Quod cum per omnia hodiè legatis exæquatum sit, quæ supra de legatis diximus, huc referri possunt.

§. Non usq; de Legatis.

DE CODICILLIS.

XXXI.

Hactenus de Testamentis, & quæ ad ea pertinent: Quoniã universitas bonorum etiam Codicillis dari potest, non quidem ut hereditas, sed tanquam fideicommissum: sequitur ut de jure codicillorum tractemus.

Vves. in paratt. ff. de jur. codicill. n. 2.

XXXII.

Codicilli sunt testati vel intestati voluntas, minus subiecta solemnibus juris civilis.

Theoph. Inst. h. tt. Cujac. in paratt. ff. & C. eod. fiunt enim cum Testamen-

stamento vel sine Testamento, videatur Fernandus Vasq. de success. cre-  
et. §. 12. n. 69.

### XXXIII.

Facere codicillos nemo potest, nisi qui testamenti faci-  
endi jus habet, & quidem adhibitis quinque testibus etiam  
non omnibus masculis perficiuntur.

l. Divus 6. §. codicillos 3. l. si quis testam. l. ab intestato ff. h. tt. l.  
codicillos C. cod. vves. in paratt. ff. h. tt. Et foeminas in codicillis testes  
adhiberi posse, cum nusquam in jure prohibeantur, censent Faber, Viglius,  
Pacius, Angelus, Myns. Suid. in §. testes autem Inst. de Testam. Et hanc  
veriore probamus, quamvis Dec. in l. 2. n. 26. ff. de R. I. Connan. lib.  
9. comment. jur. civil. cap. 3. Cujac. in l. qui Testamento 20. verbo cum  
qui lege ff. qui Testamenta fac. poss. Berch. in tract. Feud. cap. ult. n.  
41. contrarium statuunt.

### XXXIV.

Neque dari, neque adimi hereditas codicillis potest, nisi  
per fideicommissum: unde quaeritur? Si Testamentum  
non valeat jure Testamenti, an ut codicillus valere pos-  
sit? cuius negativa verior est, nisi clausula codicillaris te-  
stamento adjecta sit.

§. Codicillis Inst. h. tt. l. ult. §. fin. & ibi Dd. C. h. tt. Vaudus lib.  
2. quest. cap. 12. in Testamento inter liberos tacite inest clausula codicil-  
laris etiam si à patre expressè apposita non sit Did. Covar. in cap. Raynut.  
§. 1. n. 4. ext. de Testam.

### XXXV.

Subsistunt Codicilli proprijs viribus, & legata & fi-  
deicommissa in illis rectè relinquantur; sed si testamentū  
factum sit, pars ejus sunt & accessio.

### XXXVI.

Tolluntur contraria voluntate, per subsequens Te-  
stamentum, & codicillis contrarijs, a) non agnatione vel  
alijs postea factis. b)

a) vvesenb. in parat. ff. h. tt. n. 8. & 9. b) potest enim quis plures  
Codicillos facere §. fin. h. tt. qui singuli valent dummodo contrarij non  
sint: quo tamen casu posterioribus statur. l. cum proponitis. C. h. tt.



*Questio prima.*

Vtrum filius hereditatem restituere rogatus, sub conditione duas quartas, legitimam scilicet & Trebellianicam detrahere possit, disputatur? cuius affirmativam jure Canonico, Negativam jure Civili verio-rem putamus.

*Cujac. lib. 8. obs. 3. And. Gail. lib. 2. obs. 121.*

*II.*

An per non confectionem inventarij he- res Trebellianicam quemadmodum Falci- diam perdat, quaeritur? cuius quaestionis negativam verio-rem probamus.

*And. Gail. lib. 2. obs. 138. Cujac. in Novell. 1. mihi fol. 138.  
Gomez. tom. 1. variar. resolut. cap. 5. n. 12.*





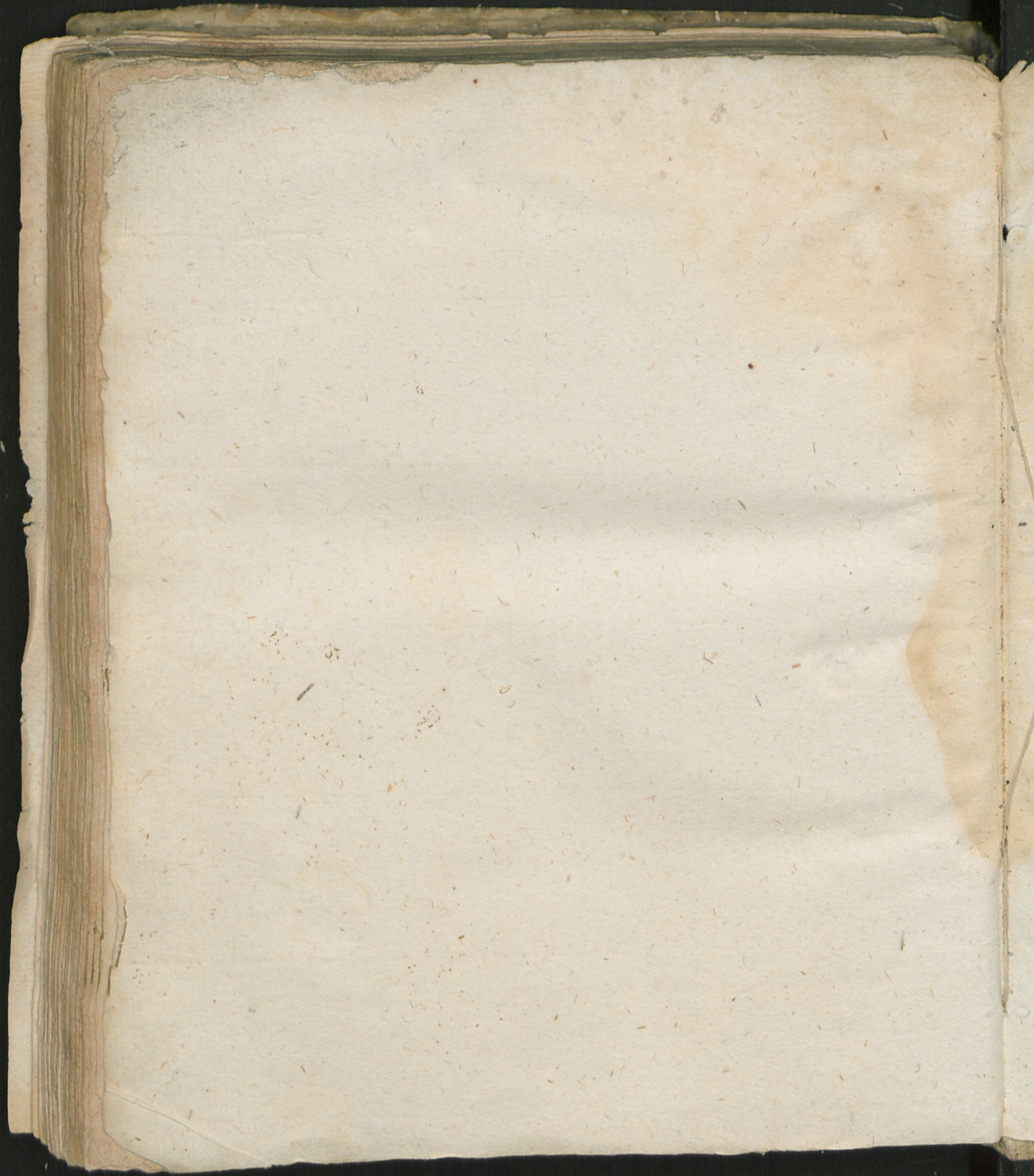




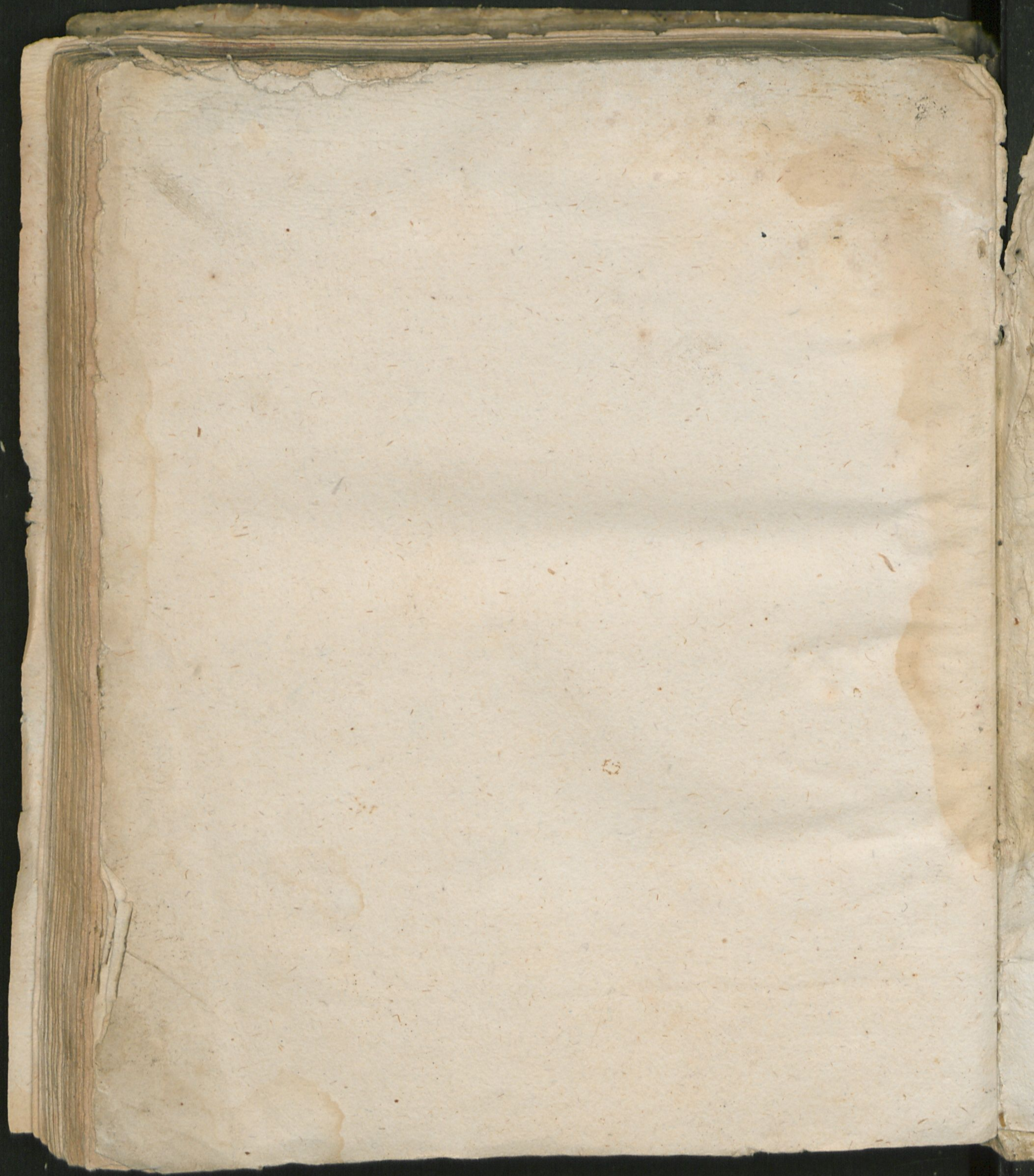












83 L 12 16

ULB Halle  
004 396 618

3



56.

M



Quarta ut fiat con  
d. l. si. l. si. l. si. l. si. l. si.  
l. si. l. si. l. si. l. si. l. si.  
C. l. si. l. si. l. si. l. si.

l. si. l. si. l. si. l. si. l. si.  
C. l. si. l. si. l. si. l. si.  
l. si. l. si. l. si. l. si. l. si.  
C. l. si. l. si. l. si. l. si.

pare adq. impuenit lega  
que taffi e commissanulum  
interuenimpati o.

l. si. l. si. l. si. l. si. l. si.  
C. l. si. l. si. l. si. l. si.  
l. si. l. si. l. si. l. si. l. si.  
C. l. si. l. si. l. si. l. si.

**S**ubuentum ubi tabe esse  
natis consulto of factum e te pi  
bo diuadiam nubo gauo t  
cello pifore consuubz imbu  
ba. **S**im aquo ubi tabam  
piaz: o: tuocata ap to cao ce uo  
luisent sica cognu cap to: pui  
a. si libentem huz cetero  
uue statum fuari ac sio ueruo  
manimus it iuxten ay consu  
to ad eos ptun: quibus er  
dicon: si libens decernit.

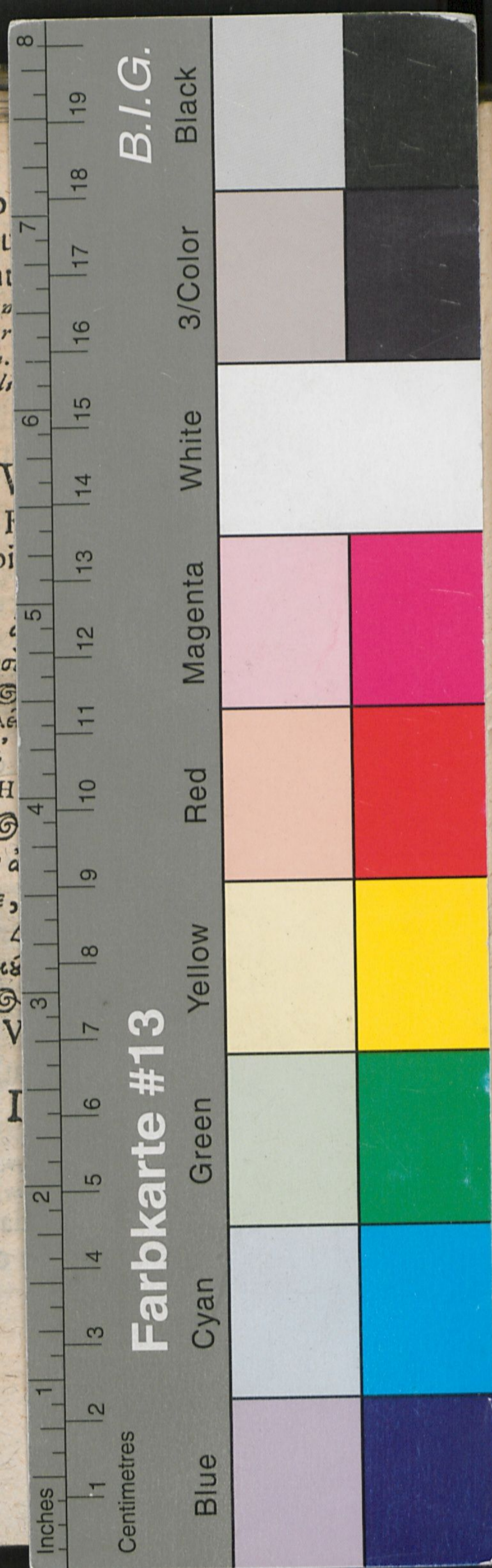
**S**im aquo ubi tabam  
piaz: o: tuocata ap to cao ce uo  
luisent sica cognu cap to: pui  
a. si libentem huz cetero  
uue statum fuari ac sio ueruo  
manimus it iuxten ay consu  
to ad eos ptun: quibus er  
dicon: si libens decernit.

**P**roptumta: enst: uice  
repronu: uice: q: p: l. si. l. si.  
consul: uice: l. si. l. si. l. si.  
imp: n: cur: p: e: suo: p: p: l. si. l. si.  
ca: uerem: ap: to: e: o: e: o: q: uo: s: o:  
l. si. l. si. l. si. l. si. l. si. l. si.

**P**roptumta: enst: uice  
repronu: uice: q: p: l. si. l. si.  
consul: uice: l. si. l. si. l. si.  
imp: n: cur: p: e: suo: p: p: l. si. l. si.  
ca: uerem: ap: to: e: o: e: o: q: uo: s: o:  
l. si. l. si. l. si. l. si. l. si. l. si.

C. l. si. l. si.  
l. si. l. si.





DISPUTATIO XII.  
DE LEGATIS, FI-  
DEICOMMISSIS ET  
CODICILLIS.

*Cuius Theses ex Titulo 20. 21. 22. 23.  
24. & 25. libri secundi Institutio-  
num & titulis concordantibus  
in ff. & C. contextas.*

Sub præsidio  
**MARTINI TANCKEN**  
*Uuismar.*

Pro virili defendere conabitur  
**REMBERTVS REMMERVS**  
*Brunsvicensis.*

*Ad diem 19. Nouemb.*

*Rostochij Typis Myliandrinis Anno 1595.*



9

